

**ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

квартал Дружби, буд. 1А, м. Старобільськ, Луганська область, Україна
e-mail: gorkylib@gmail.com, код ЄДРПОУ 02215354

Вих. № 64 від 30.07.2019

Аналітична довідка

**За підсумками моніторингу діяльності комунального
закладу «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» із
реалізації Стратегії розвитку бібліотечної справи України до
2025 р.**

станом на 25.07.2019.

У процесі моніторингу виявлено наступне.

У жовтні 2015 року була створена Білокуракинська селищна ОТГ, з центром у смт. Білокуракине. У 2017 році згідно з рішенням Білокуракинської районної ради (№25/11 від 18.08.2017) у власність Білокуракинської селищної територіальної громади було передано майно Центральної районної бібліотеки та 16-ти бібліотек-філій Білокуракинської ЦБС. Ці бібліотеки було виключено із складу Білокуракинської ЦБС та за рішенням Білокуракинської селищної ради (№26/4 від 25.05.2017) вони увійшли до складу новоствореного комунального закладу «Публічна бібліотека Білокуракинської селищної територіальної громади».

Наразі у складі комунального закладу «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» 17 бібліотек, а саме: Білокуракинська центральна бібліотека та 16 відокремлених структурних підрозділів-філій, з бібліотек-філій

не працюють 3 (через відсутність працівників) – Білокуракинська бібліотека-філія №4, Заїківська бібліотека-філія № 7, Луб'янська бібліотека-філія № 11.

Щорічно комунальний заклад обслуговує 7456 користувачів, тобто 59% населення (всього мешканців ОТГ – 12570).

Бібліотечний фонд складає 93405 примірників.

КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» має 22 одиниці комп'ютерної техніки, 19 з них – підключені до мережі Інтернет (4 бібліотеки), а саме – Білокуракинська центральна бібліотека – 10 комп'ютерів, Білокуракинська бібліотека-філія №1 для дітей – 6 комп'ютерів, Нещеретівська бібліотека – філії №12 – 2 комп'ютери, Цілуйківська бібліотека – філія №15 – 1 ноутбук.

3 ноутбуки не підключені до Інтернету: Олексіївська бібліотека-філія №3 – 1 ноутбук, Шапарська бібліотека-філія №16 – 1 ноутбук, Паньківська бібліотека-філія №13 – 1 ноутбук.

У КЗ «Публічна бібліотека» працює три Інтернет-центри: Білокуракинській центральній бібліотеці, Білокуракинській бібліотеці-філії №1 для дітей, Нещеретівській бібліотеці-філії №12.

У Цілуйківській бібліотеці-філії №15 до послуг користувачів ноутбук з підключенням до Інтернету.

Інтернет-центри та бібліотеки, які мають ноутбуки з доступом до мережі Інтернет працюють за «Положенням про користування Інтернет» та «Правилами користування Інтернет», затвердженими наказом №3 від 3 вересня 2017 р. по КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ». Бібліотекарі, які відповідають за доступ до Інтернету в посадових інструкціях до пункту 2 «Завдання та обов'язки» мають Додаток, в якому прописані обов'язки відповідальних за роботу Інтернет-центрів та доступів до Інтернет, а також обов'язки взаємодіючих з доступом до Інтернет.

Уся документація КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» знаходиться на належному рівні.

Статут КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» розроблений та затверджений у 2017 р.

У Центральній бібліотеці та бібліотеках-філіях ведеться інвентарний та сумарний облік фонду, усі інвентарні та сумарні книги в належному стані, посадові інструкції з підписами працівників в наявності у дирекції КЗ.

Стосовно Стратегії:

- Стратегія розвитку бібліотек СТГ розроблена: рішенням Білокуракинської селищної ради №56/26 від 21.12.2018 року було затверджено Програму розвитку КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» на 2019 – 2024 роки.
- До затвердженої Програми розвитку додаються завдання та план дій з реалізації даної Програми розвитку на 2019 – 2024 роки (з зазначенням відповідальних за виконання та термін виконання).

1. Фінансування розвитку бібліотек КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ»

Протягом 2018 року бібліотеки комунального закладу отримували таку літературу:

- від ЛОУНБ та обмінного фонду Національної парламентської бібліотеки України – 1032 примірника на суму 93292 грн.;
- за рахунок місцевого бюджету було придбано 437 примірників документів на суму 30 тис. грн.;
- від благодійників, меценатів, читачів – 525 примірників на суму 4418 грн..

Усього за 2018 рік бібліотеки поповнились на 1994 примірника друкованих видань на суму 127710 грн.

Протягом I півріччя 2019 року бібліотеки поповнились на 768 примірників друкованих видань на суму 105901 грн. Надходження літератури відбувалося:

- від ЛОУНБ та державної програми «Українська книга»– 655 примірників на суму 75259 грн.;
- від «Інституту енциклопедичних досліджень НАН України» отримано 10 примірників енциклопедій на суму 949 грн.;
- за рахунок місцевого бюджету було передплачено 103 комплекти періодичних видань на суму 29693 грн.

Таким чином, ми бачимо, що влада СТГ опікується бібліотеками, виділяє кошти на придбання книг та періодичних видань, але в не дуже великих обсягах. Усі бібліотекарі КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» отримують надбавку до заробітної плати у розмірі 5% окладу, також об'єм бюджетних коштів Білокуракинської СТГ дозволив підняти оплату праці бібліотечних фахівцям за рахунок премій. Для самої центральної бібліотеки та двох бібліотек-філій громадою придбано нове медіаобладнання (проектор, екран, кольоровий принтер, ноутбук).

Треба також відзначити, що колектив КЗ долучається до проектної діяльності, його співробітники брали участь у 4 проектах, але до цього часу не виграли жодного з них.

2. Забезпечення професійного розвитку персоналу

Методична робота комунального закладу знаходиться на високому рівні.

Методичний відділ має річний план роботи та квартальні плани роботи, затверджені директором. Постійно надається методична і практична допомога бібліотекарям з різних напрямків інформаційно-бібліотечної роботи.

У 2018 році відбулася діагностика діяльності двох бібліотек-філій: Білокуракинської бібліотеки-філії №1 для дітей та Нещеретівської бібліотеки-філії №12, у 2019 році – діагностика діяльності Бунчуківської бібліотеки-філії № 5.

Окремо розроблено план занять стосовно комплектування бібліотечних фондів, складання актів на списання літератури, складання звітів та написання планів тощо та проведені перші заняття з бібліотекарями, які переходять до Лозно-Олександрівської ОТГ.

Штат налічує 21 бібліотечний працівник: на повний робочий день працюють – 8 працівників, на 0,75 ставки – 2 спеціаліста, на 0,5 ставки – 8 бібліотекарів та на 0,25 ставки – 3 працівника. З 17 бібліотек – 3 не працюють через відсутність працівників.

Вищу освіту мають 4 працівника (1 фахова), базову вищу – 17 працівників, з них 11 – бібліотечну.

У квітні 2019 року 14 бібліотечних працівників пройшли атестацію.

З метою підвищення професійного рівня персоналу бібліотек в КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» проводиться комплекс заходів – підготовка та надання методичних консультацій, порад, проведення практикумів, семінарських занять, круглих столів, різних ділових та рольових ігор, тренінгів, вивчення та розповсюдження передового досвіду, самоосвіта працівників.

Але зазначимо, що підвищення кваліфікації працівників КЗ здійснюється переважно на заходах, які проводить методичний відділ КЗ. Працівники не проходять навчання з підвищення свого професійного рівня іншими засобами, а саме – у тренінгах, семінарах та конкурсах, які проводить ЛОУНБ, УБА та інші профільні заклади, здобуття онлайн-освіти в Національній Академії керівних кадрів культури та мистецтв, проходження різноманітних онлайн-курсів, на кшталт платформи Prometheus та ін.

3. Модернізація матеріально-технічної бази

З 14 діючих бібліотек КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» 12 потребують поточних ремонтів, а Білокуракинська центральна бібліотека потребує капітального ремонту.

2 бібліотеки – Білокуракинська центральна бібліотека та Білокуракинська бібліотека-філія №1 для дітей розташовані в окремих приміщеннях на праві оперативного управління, 15 бібліотек-філій – знаходяться у клубах, будинках культури, сільрадах, з них 4 опалюється, в інших 11 установах – опалення відсутнє. Освітлення є в усіх бібліотеках.

Треба відзначити, що центральна бібліотека КЗ знаходиться у несучасному приміщенні (звичайне сільське обійстя) з застарілими меблями та оснащенням, погане освітлення та незручні стелажі заважають користувачам отримувати повний обсяг послуг та використовувати бібліотеку як сучасний інформаційний центр громади.

4. Актуалізація фондів

Актуалізація бібліотечних фондів відбувається комплексно згідно Плану актуалізації на 2019 рік, який включає в себе поповнення (згідно плану 2000 прим.) та очищення (списання - згідно плану 10400 прим.) книжкового фонду.

У 2018 році з фонду комунального закладу вибуло 8018 примірників видань на суму 6943 грн. У 2019 році протягом I півріччя бібліотекарями проводилася робота з відбору літератури на вибуття з бібліотечних фондів та склалися акти на списання, у II півріччі заплановано документальне оформлення актів списання в бухгалтерії відділу культури.

Бібліотечні фонди на 80 % переведені на УДК. З 14 діючих бібліотек в 11 фонд переведений повністю, лише в 3 бібліотеках (через заміну працівників) не вдалося своєчасно перекласифікувати книжковий фонд.

Але треба відмітити, що в деяких бібліотеках-філіях не було своєчасно проведено вилучення морально застарілої та вітхої літератури з фондів бібліотек, але ці книги були передчасно переведені на УДК, що є недбалим використанням робочого часу робітників (Нещеретівська бібліотека-філія №12).

5. Розвиток читання – нові форм и просування книги

Просування книги, розвиток читання – основний напрямок в діяльності бібліотек комунального закладу «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ». Бібліотекарі ведуть активний пошук нестандартних форм просування книги і читання, вносячи в традиційну роботу нові ідеї.

Основна мета підтримки читання – поширення серед громадськості позитивної думки про читання. Необхідною складовою сучасної просвітницької діяльності бібліотеки є мотивація дітей та молоді до читання корисної літератури, участі в різних конкурсах, творчої самореалізації.

Серед форм просування читання можна відмітити такі:

- бліц – опитування «Десять книг, які вразили Вас», у результаті якого серед користувачів найпопулярнішими виявилися книги: «Іловайськ», «Люди Донбасса», «Блокпост», «Добровольчі батальйони», «Донеччина та Луганщина», «Братня» навала», що свідчить про те, що бібліотекарі проводять гідну інформаційну роботу серед своїх користувачів, висвітлюючи сучасні події на Сході України та білі плями в історії України;
- вуличне анкетування «Бібліотека очима молоді», метою якого було дізнатися, якою саме має бути сучасна бібліотека;
- літній бібліо-пікнік «Веселися, грай і книжечки читай!» для юних користувачів Шапарської бібліотеки-філії № 16;
- акція «Підвішена книга»;
- програма літніх читань «Канікули з книгою – 2019»;
- оригінальні виставки та цікаві заходи для дітей (Цілуйківська бібліотека-філія №15).

Поряд з цим, у деяких сільських бібліотеках просування читання відбувається застарілими методами – уроки мужності, бесіди, звичайні книжкові виставки, окремі працівники демонструють застарілий погляд на відмічання пам'ятних дат (Паньківська бібліотека-філія №13).

6. Стосовно бібліотечних послуг

Бібліотекарі КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» для реклами своїх послуг використовують засоби наочного, друкованого, усного інформування і популяризації. Кожна бібліотека працює над створенням свого іміджу. Цьому сприяє створення в бібліотеках інформаційних стендів, де для

читачів постійно надається інформація про масові заходи, знаменні та пам'ятні дати. Проводяться дні відкритих дверей у бібліотеках, організації екскурсій для першокласників та дошкільнят до бібліотеки.

Також масова робота бібліотек популяризується серед користувачів на власній сторінці у фейсбук. Але сайту свого КЗ не має, триває робота з його створенню.

Платних послуг КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ» не має.

Рекомендації:

Для покращення роботи бібліотек у громаді:

Відділу культури Білокуракинської селищної ради:

1. Звернути увагу на поліпшення іміджу СТГ шляхом створення у громаді нової центральної бібліотеки (або переведення її у нове, більш сучасне приміщення), яка буде інформаційним центром громади, сучасним арт-простором для молоді та інших мешканців громади.

2. До кінця поточного року на свій розсуд вирішити питання з реорганізації 3 бібліотек-філій, які не працюють (знайти працівників та волонтерів або закрити).

3. Винести питання щодо додаткового фінансування бібліотек на поповнення книжкових фондів, на встановлення опалення у бібліотеках-філіях (11) та проведення поточних ремонтів (12), на придбання меблів та обладнання у бібліотеки.

3. Виконуючи Закон України «Про культуру», лобіювати перед керівництвом СТГ перевод кращих бібліотек КЗ на повний робочий день.

Дирекції КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ»:

1. Більш активно впроваджувати інноваційні форми роботи в бібліотеках КЗ, запровадити соціально значущі соціальні послуги.

2. Звернути увагу на підвищення фахового рівня працівників КЗ:

- активно впроваджувати нові форми безперервної бібліотечної освіти;
- стимулювати працівників долучатися до участі у професійних конкурсах.

3. Продумати політику впровадження в практику бібліотек платних послуг для мешканців громади з обов'язковою калькуляцією.

4. Активізувати роботу з участі КЗ в проектній діяльності по залученню інвестицій та донорської допомоги.

Методичному відділу КЗ «Публічна бібліотека Білокуракинської СТГ»:

1. Запровадити моніторинг та індикатори оцінки за впровадженням результатів методичної роботи з бібліотекарями бібліотек-філій та вивчати кінцеві результати запроваджених ініціатив.

2. Брати активну участь у тренінгах, семінарах та конкурсах, які проводить ЛОУНБ, УБА та інші профільні заклади.

Директор ЛОУНБ

МОІСЄЄВА С.